

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

DWM-II-071-5/11

BM-1-071-322/11/3

SEKRETARIAAT
Biuro Prasowe Senatu
Wolność dr. 27.07.11
nr. 7086
P. J. Kuciel

Warszawa, dnia 25 lipca 2011r.

Pani
Grażyna Anna Sztark
Wicemarszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej

Dot. BPS/DSK-043-3791/11

szanowno Pani Marmatek,

W związku z oświadczeniem pana senatora Piotra Kalety złożonym podczas 79. posiedzenia Senatu RP w dniu 16 czerwca 2011r. uprzejmie informuję, co następuje.

Sprawa, o której mowa w oświadczeniu nie była dotychczas znana Ministerstwu Sprawiedliwości; rodzice i Wydział Konsularny Ambasady RP w Wiedniu nie informowali Ministerstwa Sprawiedliwości o tej sprawie (z oświadczenia pana senatora Piotra Kalety wynika, że informacja ta została mu przekazana przez Polskie Stowarzyszenie „Rodzice Przeciw Dyskryminacji Dzieci w Niemczech”). Opisane w oświadczeniu okoliczności uzasadniają właściwość Ministerstwa Spraw Zagranicznych w odniesieniu do podniesionych przez pana senatora P. Kaletę kwestii w ramach opieki konsularnej, stosownie do art. 11 ustawy z dnia 13 lutego 1984r. o funkcjach konsulów RP (Dz. U. z 2002r. nr 215 poz. 1823 z późn. zm.). Mając jednak na uwadze szczególny charakter przedstawionej sprawy w dniu 29 czerwca br. Ministerstwo Sprawiedliwości zwróciło się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o podjęcie ustaleń w odniesieniu do kwestii podniesionych w oświadczeniu.

Ustalono, że w dniu 30 czerwca br. Wydział Konsularny Ambasady RP w Wiedniu skierował pismo do Urzędu do spraw dzieci i rodziny (Amt für Jugend und Familie) w Wiedniu z prośbą o informację w sprawie rodziny państwa M█████. Dopiero w dniu 8 lipca br. do Wydziału Konsularnego Ambasady RP zgłosiła się pani Małgorzata M█████, która przedstawiła okoliczności sprawy, okazując dokumenty (m.in. protokoły policyjne i kopię skierowanego do sądu przez Urzędu do spraw dzieci i rodziny wniosku o zastosowanie tymczasowej opieki nad dziećmi).

Pismem z dnia 13 lipca br. Urząd do spraw dzieci i rodziny w Wiedniu przekazał Wydziałowi Konsularnemu Ambasady RP następujące informacje dotyczące stanu faktycznego przedmiotowej sprawy:

- Państwo Małgorzata i Ralf M█████ mieszkają w Wiedniu. Mają troje dzieci: Carmen ur. 24.12.1996r., Brajana ur. 18.09.1999r i Victorię ur. 08.08.2004r. Pani M█████ posiada obywatelstwo polskie, jej mąż - austriackie. Z relacji pani M█████ wynika, że rodzina mieszkała wcześniej przez kilka lat w Niemczech, następnie w Polsce, skąd przeniósł się do Austrii. Dzieci mają podwójne obywatelstwo i podlegają obowiązkowi szkolnemu w Austrii. Urzędy austriackie traktują je jako obywateli Austrii.

- W dniu 15 maja 2011r. doszło w mieszkaniu państwa M██████ do kłótni pomiędzy 14-letnią Carmen a jej ojcem. W trakcie kłótni ojciec uderzył dziewczynkę. Uderzona wezwała policję. Dziewczynka oraz matka zeznały, że pan M██████ od dawna bije żonę i dzieci. Powtórzyły te zeznania podczas przesłuchania na posterunku policji. W stosunku do pana M██████ został orzeczony 2-tygodniowy zakaz pobytu w mieszkaniu rodziny. Kilka dni później pani M██████ odwołała swoje zeznania.

- Protokół policyjny ze zdarzenia został przekazany zgodnie z obowiązującymi przepisami do właściwego Urzędu do spraw dzieci i rodziny (Bezirk 3 MA11). W dniu 20 maja br. rodzice i dzieci stawili się na spotkanie w siedzibie Urzędu. Po rozmowie z rodziną została podjęta decyzja o przejściowym umieszczeniu dzieci w centrum kryzysowym z tymczasowym ograniczeniem rodzicom opieki nad dziećmi. W ocenie Urzędu pan M██████ nie zastosował się do zakazu przebywania w domu, rodzina planowała wspólny wyjazd za granicę, a interweniująca policja oceniła zachowanie pana M██████ jako bardzo agresywne.

Z informacji Wydziału Konsularnego Ambasady RP wynika, że podstawę prawną działania Urzędu stanowią przepisy § 176 i § 215 austriackiego kodeksu cywilnego. Tymczasowe ograniczenie opieki nad dzieckiem może być zastosowane, gdy zagrożone jest dobro dziecka. W ciągu 8 dni powinien zostać skierowany wniosek o rozstrzygnięcie do sądu. W przedmiotowej sprawie w dniu 25 maja br. Urząd skierował do Sądu Wiedeń Śródmieście wniosek o przekazanie opieki nad dziećmi. W uzasadnieniu wskazano na zagrożenie dzieci i matki przemocą domową. Jednocześnie w ocenie Urzędu rodzice nie przejawiają woli współpracy i istnieją przesłanki, aby sądzić, że dobro dzieci może być zagrożone. Rodzeństwo od 6 lipca 2011r. znajduje się w ośrodku opieki nad dziećmi. Rodzice mają zagwarantowany regularny kontakt z dziećmi w formie nadzorowanych spotkań. Z informacji przekazanej przez pana Marcina Jakubowskiego, konsula z Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Wiedniu, który zajmuje się tą sprawą, wynika, że pani M. M██████ w rozmowach z konsulem nie skarżyła się na niemożność rozmów z dziećmi w języku polskim podczas nadzorowanych przez Urząd do spraw dzieci i rodziny spotkań. Z relacji matki wynika, że najstarsza córka słabo mówi po polsku. Konsul wyjaśnił pani M██████ przepisy i miejscową praktykę dotyczącą spraw rodzinnych. Podkreślić jednak pragnę, że w wypadku, gdyby zarzut o uniemożliwianiu rozmawiania z dziećmi w języku polskim został potwierdzony, wystąpię do Ministra Sprawiedliwości Austrii, tak jak to zostało dokonane wobec Federalnego Ministra Sprawiedliwości RFN w odniesieniu do analogicznych wypadków, jakie miały miejsce na terytorium Niemiec, wskazując alternatywne metody zapewnienia kontroli kontaktów.

Z odpowiedzi Urzędu przekazanej Wydziałowi Konsularnemu Ambasady RP w Wiedniu wynika, że nadrzędnym celem podejmowanych w tej sprawie działań jest połączenie rodziny po wyeliminowaniu zagrożeń. Jednakże ze względu na brak współpracy ze strony rodziców trudno nawet w przybliżeniu określić termin powrotu dzieci do rodziców. Postępowanie w tej sprawie toczy się przed Sądem Wiedeń Śródmieście (sprawa Nr 6 Ps 130/11p). Państwo M██████ są reprezentowani przez wynajętego prawnika.

Należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 8 rozporządzenia Rady (WE) 2201/2003 z dnia 27 listopada 2003r. o jurysdykcji oraz uznawaniu i wykonywaniu orzeczeń w sprawach małżeńskich oraz w sprawach dotyczących odpowiedzialności rodzicielskiej, w sprawach takich jurysdykcję posiadają sądy Państwa Członkowskiego, w którym dziecko ma zwykły pobyt.

Wydział Konsularny Ambasady RP w Wiedniu pozostaje w kontakcie z matką dzieci, jednakże ze względu na ich podwójne obywatelstwo, możliwości działania są ograniczone.

Urzędy i sądy austriackie stoją na stanowisku, że obywatele austriaccy nie mogą powoływać się w sprawach prowadzonych przez te instytucje na prawa wynikające z posiadania obywatelstwa innego państwa. Jest to zasada znana także prawu polskiemu. W myśl prawa polskiego - art. 2 ustawy z dnia 15 lutego 1962r. o obywatelstwie polskim (t.j. Dz. U. z 2000r. Nr 28, poz. 353) – obywatel polski nie może być równocześnie uznawany za obywatela innego państwa. Ponadto zgodnie z art. 4 Konwencji w sprawie pewnych zagadnień dotyczących kolizji ustaw o obywatelstwie, podpisanej w Hadze dnia 14.04.1930r. (ratyfikowanej zgodnie z ustawą z dnia 5 .03.1934r., Dz. U. RP z 1934r., Nr 27, poz. 217, której stroną jest także Austria), „państwo nie może wykonywać opieki dyplomatycznej na rzecz jednego ze swych obywateli w stosunku do państwa, którego tenże jest również obywatelem”.

Z powodzeniem,

z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

Wojciech
Igor Dsiurik
PODSEKRETARZ STANU